

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 273/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom, Farská 40, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/183/2022 z 25. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie, priznať mu finančné zadosťučinenie 1 500 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Okresný súd Nitra rozsudkom sp. zn. 7C/23/2021 zo 16. decembra 2021 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi 750,20 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi proti žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti označenému rozsudku sťažovateľ podal odvolanie, ktoré Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 9Co/23/2022-126 z 9. marca 2022 odmietol ako oneskorene podané. Uviedol, že podľa § 121 ods. 5 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (napr. pošta); to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu

mimo pracovného času. Posledným dňom na včasné podanie odvolania bol 12. január 2022 (streda). Ak teda bolo podanie urobené elektronicky právnym zástupcom sťažovateľa 13. januára 2022, sťažovateľ ho podal po márnom uplynutí 15-dňovej lehoty, v rámci ktorej bolo možné podať odvolanie. S poukazom na uvedené krajský súd musel odvolanie sťažovateľa ako oneskorene podané odmietnuť podľa § 386 písm. a) CSP.

4. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Vytýkal krajskému súdu nesprávnosť záveru o oneskorení podaní odvolania. V posledný deň lehoty na podanie odvolania 12. januára 2022 o 23.40 h, sťažovateľ doručil na mailovú adresu podatelnaosnr@justice.sk včas odvolanie, ktoré doplnil prostredníctvom portálu „e-žaloby“ 13. januára 2022, ktoré už evidoval i krajský súd. K podaniu odvolania mailom 12. januára 2022 došlo z dôvodu, že portál „e-žaloby“ mal byť mimo prevádzky.

5. Dovolanie sťažovateľa najvyšší súd napadnutým uznesením ako nedôvodné odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, keď dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa bolo preukázateľne podané až po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania, a to 13. januára 2022. Zo súdneho spisu zistil, že sťažovateľom uvádzané podanie doručené súdu 12. januára 2022, t. j. v posledný deň lehoty na odvolanie, v ňom nie je evidované, a to ani v listinnej, ani v elektronickej forme. Krajský súd ho teda neevidoval a pri rozhodovaní nemal k dispozícii. Najvyšší súd vykonal šetrenie v podateľni okresného súdu a zistil, že na mailovú adresu podateľne súdu v uvedený deň 12. januára 2022 a v čase o 23.40 h žiaden mail od sťažovateľa a jeho advokáta vo veci odvolania doručený nebol. V tento deň, napr. v čase o 21.40 h, eviduje podateľňa okresného súdu podanie advokáta JUDr. Pavla Gráčika, ale „vo veci sp. zn. 1Tk/3/2021 - sťažnosť por. pokuta“. Rovnako podateľňa súdu eviduje aj ďalšie maily advokáta v iné dni, avšak tvrdenie o doručení odvolania v elektronickej podobe bez autorizácie 12. januára 2022 o 23.40 h nebolo preukázané.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ tvrdí, že podanie urobil v zákonnej lehote, a to v posledný deň lehoty bez autorizácie prostredníctvom mailu na adresu podateľne okresného súdu a v nasledujúci deň dodatočne doručil súdu podanie v elektronickej podobe autorizované. Namieta, že najvyšší súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s tvrdeniami a dôkazmi, ktoré sťažovateľ predložil v rámci dovolacieho konania, keďže v konaní na krajskom súde na to nemal príležitosť. Žiadnym iným spôsobom nevedel preukázať odoslanie mailu z 12. januára 2022 o 23.40 h na adresu podatelnaosnr@justice.sk. Keďže sa najvyšší súd nevysporiadal s uvádzanými skutočnosťami, ktorými sťažovateľ jednoznačne preukázal doručenie sporného mailu obsahujúceho neautorizované odvolanie z 12. januára 2022 v čase o 23.40 h, ktoré bolo nasledujúci deň 13. januára 2022 riadne doplnené v zmysle § 125 ods. 2 CSP, porušil sťažovateľom uvedené práva.

7. Ďalej sťažovateľ argumentuje, že mail odoslaný 12. januára 2022 o 23.40 h jemu ani jeho právnomu zástupcovi nebol nikdy vrátený ako nedoručený a nebolo mu ani oznámené, že by nastala chyba v doručovaní. Najvyšší súd nevylúčil relevantným spôsobom, či nedošlo k chybe na strane okresného súdu (napríklad k mylnému vymazaniu mailu). Sťažovateľ mu vyčíta, že nebol dopytovaný prevádzkovateľ systému, ktorým je riadené doručovanie a odosielanie mailov okresného súdu, či takýto mail skutočne neevidujú. Predložené potvrdenie o odoslaní mailu považuje za relevantné, ktoré svedčí v prospech jeho tvrdení.

8. Sťažovateľ v prílohe ústavnej sťažnosti predložil ako dôkaz prehľad mailov, ktoré boli odoslané jeho právnym zástupcom na adresu podatelnaosnr@justice.sk 12. januára 2022. Z neho je podľa sťažovateľa zrejmé odoslanie mailu nielen vo veci sp. zn. 1Tk/3/2021, ale aj v konaní sp. zn. 7C/23/2021.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Za zjavne neopodstatnenú je potrebné považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

10. Ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že forma elektronickej komunikácie, ktorú zvolil sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca, pri podaní odvolania nespadá do pôsobnosti zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Na sťažovateľom zvolenú formu elektronickej komunikácie preto nemožno aplikovať pravidlo, podľa ktorého elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci (§ 25 ods. 1 tretia veta zákona o e-Governmente).

11. Tento záver podporuje aj judikatúra najvyššieho súdu, ktorý § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente aplikoval na neautorizované elektronické podanie podané prostredníctvom portálu eŽaloby (v spojení s povinnosťou doručiť podanie v desaťdňovej lehote podľa § 125 ods. 2 CSP, pozn.), keď pri vyplnení správneho súdu považoval pre zachovanie lehoty na podanie odvolania za rozhodný moment odoslania elektronického podania bez potreby ďalšieho preukazovania momentu skutočného doručenia podania z tohto systému určenému súdu (porovnaj napr. uznesenie sp. zn. 3Cdo/105/2019 z 10. októbra 2019 a judikatúru uvedenú v tomto rozhodnutí – sp. zn. 5Cdo/12/2018, 8Cdo/14/2019, 5Cdo/75/2019, uznesenie sp. zn. 3Cdo/153/2019 z 19. septembra 2019). Vo vzťahu k bežnej mailovej komunikácii však v inej veci uviedol, že pre zachovanie lehoty na podanie odvolania nie je rozhodujúci okamih odoslania mailu, ale okamih doručenia mailovej správy súdu, pričom za doručené sa považuje odvolanie v deň doručenia mailu súdu, i keď sa tak stalo po úradných hodinách súdu (uznesenie sp. zn. 2Obdo/12/2016 z 31. januára 2017). V tomto kontexte je vhodné zdôrazniť, že v prerokúvanom prípade sťažovateľ nevyužil portál eŽaloby, ale klasickú mailovú službu na podanie elektronického neautorizovaného odvolania.

12. Určenie rozhodného momentu pre záver o zachovaní lehoty – pri forme elektronickej komunikácie, ktorú zvolil sťažovateľ, vychádza z § 121 ods. 5 CSP, podľa ktorého lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Z tohto hľadiska je pre právny záver o zachovaní lehoty rozhodujúce posúdenie toho, či osoba, ktorá odosiela podanie prostredníctvom mailovej služby, odovzdala podanie orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Ústavný súd v tomto kontexte dospel k záveru, že pri využívaní bežnej mailovej služby ide o priame a bezprostredné využitie technického prostriedku, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje prenos dátovej (elektronickej) správy od odosielateľa k príjemcovi. V tejto forme elektronickej komunikácie nemožno uvažovať o konkrétnej mailovej aplikácii (službe) ako o orgáne, ktorý má povinnosť doručiť podanie

v zmysle § 121 ods. 5 CSP. Z tohto pohľadu je rozhodným moment, keď bola mailová správa doručená príslušnému súdu, a nie moment odoslania tejto mailovej správy (IV. ÚS 115/2020).

13. Ústavný súd podporne poukazuje aj na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky, ktorá vychádza z právneho záveru, podľa ktorého elektronická komunikácia prostredníctvom mailu (alebo aj telefaxu) nie je komunikáciou prostredníctvom orgánu, ktorý je povinný doručiť podanie, preto rozhodujúcim je moment doručenia podania súdu (porovnaj napr. I. ÚS 250/05, III. ÚS 2361/08 a IV. ÚS 2492/08, pozri aj stanovisko k včasnosti elektronického podania mailom Pl. ÚS-st. 53/21 zo 7. septembra 2021).

14. Nad rámec veci ústavný súd tiež poukazuje na § 821 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorého orgán verejnej moci, advokát, súdny exekútor, notár a správca sú povinní v konaní pred súdom doručovať podania do elektronickej schránky súdu a používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronicкую schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom; to neplatí, ak súd požiada o predloženie určitej listiny a pre predkladanie administratívneho spisu alebo iného spisu. Ak je pre podanie určený elektronický formulár, sú osoby podľa predchádzajúcej vety povinné podanie urobiť prostredníctvom takého formulára. Trovy vzniknuté porušením povinnosti podľa prvej vety nie sú predmetom náhrady trov konania.

15. Citované ustanovenie zákona o súdoch sankcionuje nevyužitie príslušnej formy elektronickej komunikácie so súdom znášaním trov konania, ktoré zvolenou formou doručenia podania vznikli, a nemožnosťou ich náhrady. Obdobne možno nazerať na využitie bežnej mailovej komunikácie v tom zmysle, že ak advokát nevyužije formu elektronickej komunikácie podľa zákona o e-Governmente, ktorý je založený aj na systéme elektronických potvrdení o doručení, resp. odoslaní, je v zásade povinný znášať riziko komplikácií, ktoré pri tejto forme elektronickej komunikácie môžu vzniknúť. Je to dané aj povahou mailovej komunikácie, keďže súd môže zistiť, že osoba podala určité podanie, až keď mu je toto podanie doručené, vzhľadom na to, že na odosielajúcej strane vystupuje výlučne uvedená osoba, ňou zvolené hardvérové zariadenie a ňou zvolená mailová aplikácia. Okrem uvedeného je potrebné prihliadnúť aj na to, že preukázanie momentu odoslania mailu bežnými prostriedkami, napr. prostredníctvom tzv. screenshotu, t. j. fotografie obrazovky (ktorý zvolil aj sťažovateľ), alebo pokročilejšími prostriedkami, napr. prostredníctvom exportu dát zo serverového logu vo formáte textového súboru, je pre zručnú osobu pomerne ľahko pozmeniteľným dôkazom. Nespochybniteľné preukázanie momentu odoslania mailu by vo svojej podstate bolo v sporných prípadoch potrebné realizovať takmer na úrovni znaleckého dokazovania certifikovaným subjektom na základe priameho vstupu do systému odosielateľa mailu. Aj tieto praktické hľadiská podporujú právny záver, že pri elektronickej komunikácii vo forme bežného mailu je rozhodujúci okamih doručenia mailovej správy, a nie okamih jej odoslania.

16. Naviazanie zachovania lehoty na okamih doručenia mailového podania súdu sleduje legitímny cieľ – zaistenie riadneho výkonu spravodlivosti. Údaj o momente odoslania mailového podania nie je súdu priamo dostupný a jeho zistenie by si vyžadovalo v každej situácii vykonanie podrobného dokazovania len vo vzťahu k zachovaniu procesnej lehoty, čo by viedlo k zníženiu efektívnosti súdneho konania ako celku (Pl. ÚS-st. 53/21, body 61 a 62).

17. Najvyšší súd preto nepostupoval v rozpore s označenými právami sťažovateľa, keď na základe vykonaného šetrenia konštatoval, že tvrdenie sťažovateľa o doručení odvolania v elektronickej podobe bez autorizácie 12. januára 2022 o 23.40 h nebolo preukázané, čo následne viedlo k záveru o podaní odvolania po uplynutí zákonnej lehoty. Právne závery najvyššieho súdu vo vzťahu k včasnosti podania odvolania sú preto logické, rešpektujú účel vo veci aplikovaných právnych noriem a odôvodnenie napadnutého uznesenia je ústavne udržateľným podkladom pre výrok, ktorým dovolací súd dovolanie ako nedôvodné odmietol. Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že sťažovateľom uplatnené námietky sú zjavne neopodstatnené, preto ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu